

Bæredygtighed i den offentlige sektor

Bæredygtighed er for alvor kommet på dagsordenen i Europa og ikke mindst i Danmark.

De private virksomheder er med EU's Green Deal, der er udmøntet i et nyt EU Direktiv om Bæredygtighedsrapportering (CSRD), blevet omfattet af krav om rapportering på en række ESG-indikatorer.

Kommunerne er ikke på samme måde direkte omfattet af lovgivningsmæssige krav i forhold til rapportering. Men lovgivere, virksomheder, borgere og andre interessenter stiller stadig større krav til, at offentlige organisationer også udviser en høj grad af ansvarlighed, og derfor også dokumenterer deres arbejde og indsatser vedrørende bæredygtighed.

Bæredygtighed omtales i stigende grad under forkortelsen ESG, som står for Environment, Social og Governance. De tre områder har til formål at skabe en ensartet ramme og skabe en større gennemsigtighed i samt troværdighed om påvirkningen på områderne som miljø, klima, sociale forhold og god selskabsledelse.

I BDO understøtter vi den private og offentlige sektors bæredygtighedsindsats. BDO har som et af Danmarks førende og største rådgivnings- og revisionshus samt som markedsledende indenfor revision i kommuner og regioner en unik mulighed for at understøtte den bæredygtige omstilling ved at understøtte samarbejdet mellem og viden hos såvel private virksomheder som den offentlige sektor - og dermed hjælpe nye og bedre løsninger på vej.

Vi tilbyder blandt andet:

- Realisering af klimamål - DK2020
- Ansvarlige indkøb
- Reducer klimaftrykket og madspildet i jeres køkken
- Styr uden om social dumping
- Fra verdensmål til ESG
- Udvikl og styrk jeres ESG-strategi
- Flere i beskæftigelse til gavn for den bæredygtige omstilling
- Gode rammevilkår for virksomhederne i jeres kommune via ESG
- Kommuner og solceller: Etablering og rådgivning
- Affaldsområdet: Selskabsgørelse, administrativ optimering og moms.

Dyk ned i indholdet af vores rådgivningsydelser på de følgende sider.

God læselyst.

Facts om CSRD og ESG

Hvornår gælder CSRD?

Store virksomheder af interesse for offentligheden med over 500 ansatte skal rapportere efter CSRD for regnskabsår, der starter i 2024.

Rapporteringsforpligtigheden rammer også øvrige store virksomheder, som i to på hinanden følgende regnskabsår overskrider to ud af tre af kriterier:

1. Balancesum: 195 mio. kr.
2. Nettoomsætning: 391 mio. kr.
3. Antal ansatte: 250

For disse virksomheder gælder kravet om rapportering for regnskabsår, der starter i 2025 eller senere.

Hvad står ESG for?

ESG står for "Environmental, Social, and Governance", og det refererer til en ramme til brug for at vurdere bæredygtige og ansvarlige praksisser i erhvervslivet.

Her er en kort forklaring af hvert komponent:

Environment (E):

Området fokuserer på, hvordan en organisation påvirker miljøet. Det inkluderer spørgsmål om klimaændringer, udledning af drivhusgasser, forvaltning af naturressourcer, energieffektivitet og andre miljøaspekter.

Social (S):

Dette aspekt handler om, hvordan en organisation påvirker samfundet og menneskene i det. Det inkluderer spørgsmål om arbejdstagerrettigheder, mangfoldighed og inklusion, samfundsansvar, arbejdspladskultur, menneskerettigheder og samfundsengagement.

Governance (G):

Hvordan din organisation er styret og ledet? Det inkluderer spørgsmål om virksomhedsledelse, etik, ledelseskvalitet, aktionærrettigheder og gennemsigtighed.

ESG-kriterierne bruges af investorer, virksomheder og andre interessenter til at vurdere og sammenligne virksomheders bæredygtige og ansvarlige praksisser.

Indhold

- 5 Realiseringen af klimamål (DK2020)
- 6 Ansvarlige indkøb til gavn for klimaet og budgettet
- 7 Reducer klimaftrykket og madspildet i jeres køkken
- 8 Styr uden om social dumping
- 10 Fra Verdensmål til ESG som udviklingsramme
- 11 Udvikl og styrk kommunens ESG-strategi
- 12 Samfundsansvar: Flere i beskæftigelse
- 12 Gode rammevilkår for virksomhederne i jeres kommune
- 13 Kommuner og solceller - etablering og rådgivning
- 14 Affaldsområdet

Realiseringen af klimamål (DK2020)

I forlængelse af dansk Klimapolitik, har Danmark fastsat en national målsætning om 70 % reduktion af drivhusgasser inden 2030. Det har ført til formuleringen af ambitiøse planer i landets kommuner - nærmere bestemt DK2020.

Dette initiativ tager udgangspunkt i C40's internationale standard for klimaplanlægning, Climate Action Planning Framework, og går i fodsporene på de mest klimaambitiøse byer i verden.

Vi står klar til at hjælpe jer med at komme i mål

BDO erfarer, at de danske kommuner generelt set ikke er kommet i gang med deres CO₂-reduktion, men har et stort ønske om at arbejde med lokale klimaindsatser i et bredt perspektiv.

Afhængig af om jeres kommune er en land- eller bykommune kan jeres store CO₂-bidrag komme fra forskellige aktiviteter - herunder landbrug, transport, industri, energi osv.

Skal jeres kommune også godt i gang med at etablere et overblik over, hvad der er gældende hos jer, eller har I måske ambitioner om at nå endnu videre? BDO kan hjælpe jer. Vi tilbyder blandt andet:

- Krav til dialog med kommunerne samarbejdspartnere og leverandører.
- Etablering af klimapartnerskaber for både offentlige og private aktører.
- Kortlægning af kommunens eget klimaregnskab, herunder scope 1,2,3.
- Borgerrettede indsatser med henblik på CO₂-reduktion.

Kontakt

Mette Toftegaard Rasmussen
Senior Manager, BDO Advisory
E-mail: metra@bdo.dk
Mobil: 40 93 42 20

Pernille Nielherdt Kjerulff
Senior Partner, BDO Advisory
E-mail: pnk@bdo.dk
Mobil: 24 29 50 94

Ansvarlige indkøb til gavn for klimaet og budgettet

Kommunerne bruger typisk 25-35 % af deres budgetter på indkøb af varer og tjenesteydelser. Varer og tjenesteydelser, som udgør en væsentlig del af kommunens klimabelastning.

Offentlige indkøb udgør årligt mere end 400 mia. kr., og klimaaftrykket herfra udgør 16 mio. ton CO₂. Cirka en tredjedel af denne CO₂-udledning sker i Danmark, mens to tredjedele af udledningen sker i udlandet som følge af udenlandsk produktion og transport.

I kommunernes bestræbelser på at arbejde for at blive klimaneutrale, er det umuligt at komme udenom ansvarlige indkøb som et middel til at nå målet.

Optimering af indkøbsområdet

BDO har mangeårig erfaring med at bistå de danske kommuner med optimering af indkøbsområdet. Herunder hvordan kommunerne gennem grønt og bæredygtigt indkøb kan mindske kommunens CO₂-udledning.

BDO fokuserer på parametre som kvalitetsforbedringer, produktudvikling, bæredygtighed, forsynings- og risikostyring samt ressourceforbrug, når vi rådgiver offentlige myndigheder om indkøb.

Derudover kan BDO også bistå med at beregne CO₂-udledningen af de enkelte kategorier forud for gennemførelse af en anskaffelse. Derved kan kommunerne identificere de kategorier, der har størst betydning for udledningen samt de kategorier, hvor der er størst potentiale for reduktion. Næste skridt er at sætte mål for den ønskede reduktion i kategorierne, ligesom der træffes beslutninger om, hvorvidt reduktionen skal ske gennem et mindsket forbrug eller gennem varer og tjenesteydelser med et mindre CO₂-aftryk.

Et ansvarligt indkøbsprojekt vil typisk omfatte en analyse af og anbefalinger indenfor:

- Spend- og gevinstanalyse både i forhold til kr. og CO₂.
- Modenheds- og kompetenceanalyse samt indkøbsorganisering.
- Designe kategori- og udbudsprogrammer (gevinstbølger i forhold til både økonomisk gevinst og/eller CO₂ reduktioner).
- Ansvarlige (grønne) indkøb, strategi- og effektanalyse heraf.
- Rådgive i digitalisering, e-handel og procesoptimering.
- Hjælpe med eksekvering og realisering af gevinstrealisering af kr. og CO₂.

Kontakt

Martin Kingsley Buah
 Director, BDO Advisory
 E-mail: mabua@bdo.dk
 Mobil: 21 21 04 17

Reducer klimaftrykket og madspildet i jeres køkken

Produktionen af fødevarer står for 30 % af klodens samlede udledning af drivhusgasser. En stor del af udledningerne kommer fra kødproduktionen. Kød er en af de mest klimabelastende fødevarer, fordi dyrene udleder drivhusgassen metan og fodres med afgrøder, som bliver importeret fra udlandet og kræver meget plads at dyrke. Det er derfor meget effektive klimatiltag at reducere andelen af kød i de offentlige måltider.

Yderligere er det et effektivt tiltag at forebygge og reducere mængden af madspild i de store offentlige køkkener. Med reduktion af madspild tilgodeser køkkenet både klima, tidsforbrug samt den økonomiske bundlinje. Så der er mange gode argumenter for at sætte fokus på at reducere madspildet i køkkenet.

Reducer klimaftrykket i måltiderne

På vejen mod mere ansvarlig og klimavenlig mad og drift er der mange forskellige redskaber, der kan anvendes.

Både når vi hjælper med økologisk drift, mere klimavenlig mad og med at mindske madspildet, tilpasser vi hele processen til det enkelte projekt og køkkentype. Derfor får I altid en løsning, der passer til jeres køkken.

I BDO hjælper vi med at analysere koncepter, drift og indkøb, så I kan få et overblik over, hvilke metoder I kan implementere for at opnå en mere ansvarlig og klimavenlig drift i de kommunale og regionale køkkener:

- Omlægge til økologisk drift og øge andelen af vegetabiliske fødevarer i de offentlige måltider.
- Udvikle og implementere nye mere klimavenlige indkøbspolitikker samt mad og måltidskoncepter.
- Reducere klimabelastning samt produktion og udbringning af måltiderne.
- Sikre samarbejdet på tværs af madprofessionelle og pleje- og omsorgspersonale.

Forebyg og reducer madspild

I BDO kan vi hjælpe på tværs af køkkener og afdelinger med at kortlægge og minimere madspild i produktionen.

Vi kan hjælpe køkkenet med at identificere konkrete hotspots for, hvor madspildet opstår. Det gør vi med afsæt i en udredning af køkkenets værdikæde. Disse findings sammenkæder vi med løsninger, der gør virksomheden i stand til at arbejde målrettet og langvarigt med forebyggelse og nedbringelse af madspild.

Kontakt

Mette Aaltonen
Director, BDO Advisory
E-mail: mao@bdo.dk
Mobil: 24 29 50 75

Styr uden om social dumping

Der er fortsat udfordringer med at sikre medarbejdere på byggepladser og i servicesektoren mod social dumping samt sikre ordentlige virksomheder mod unfair konkurrencevilkår. BDO tilbyder en metodisk tilrettelagt kontrol af løn- og ansættelsesvilkår på servicekontrakter og i bygge- og anlægskontrakter.

BDO's indsatssteam har de seneste 10 år fungeret som en uafhængig part i at hindre social dumping gennem kontrol af arbejdsklausuler og sociale klausuler i primært offentlige serviceaftaler samt bygge- og anlægskontrakter. Vores kontroller sikrer, at entreprenører og leverandører lever op til klausulerne, og at løn- og ansættelsesvilkår dermed er i orden for såvel danske som udenlandske ansatte, der er beskæftiget på et bygge- og anlægsprojekt eller til at levere en tjenesteydelse. Dette gælder også for at sikre elever og lærlinge de rette vilkår på arbejdspladserne.

Sådan gennemfører vi vores kontroller

Vores kontrol af social dumping gennemføres i et tæt samarbejde med den enkelte kunde. Vi fokuserer kontrollen, hvor risikoen er størst, og lægger vægt på løbende at opsamle informationer og erfaringer for at sikre, at kontrollen giver mulighed for læring og udvikling.

Kontrollerne foretages som regel uanmeldt på arbejdsstedet for at interviewe medarbejderne om deres faktiske ansættelsesvilkår. Interviews bliver suppleret med en efterfølgende skrivebordskontrol af blandt andet løn- og timesedler, skatteafregninger mv. for et samlet billede af forholdene.

Vi oplever, at vores kunder via kontrollerne får mulighed for at handle inden en eventuel sag unødigt udvikler sig og bliver til negativ omtale, der kan flytte fokus fra de øvrige intentioner og målsætninger på ESG-området.

Vores kompetencer

BDO's indsatssteam har stærke analytiske kompetencer og faglig indsigt inden for løn- og ansættelsesforhold, lønudbetaling, overenskomster, skatteforhold, ESG, besvigelser mv. Vores revisionsfaglige tilgang betyder, at vi kender faldgruberne og ved, hvor og hvordan der som oftest opstår uoverensstemmelser mellem lønsedler og de faktiske forhold.

Vores indsatssteam trækker løbende på BDO's internationale netværk af medlemsvirksomheder, så vi hurtigt og effektivt kan afklare særlige løn- og ansættelsesvilkår for fx udenlandske medarbejdere på en dansk byggeplads. Vores internationale netværk giver os desuden adgang til specialiserede faglige miljøer, hvor man arbejder med social dumping og andre ESG-relaterede indsatser.

BDO er revisor for cirka to tredjedele af landets kommuner og fire ud af fem regioner. Derudover varetager vi andre kontrol- og tilsynsopgaver i hovedparten af landets kommuner. Vi færdes på mange typer af arbejdspladser og udfører kontrol på alt fra daginstitutioner, skoler og plejecentre til landets største byggepladser i form af Femern-forbindelsen, supersygehusbyggerier mv.

Kontakt

Nikolaj Dickmeiss
Director, BDO Advisory
E-mail: nid@bdo.dk
Mobil: 24 29 50 66

Fasthold ambitioner og udvikling:

Fra Verdensmål til ESG som udviklingsramme

De 17 verdensmål har de seneste fem til seks år dannet en god ramme som strategisk værktøj for mange af de kommuner, som har ønsket at arbejde med bæredygtighed i enten enkelte dele af deres organisation eller i alle forvaltningsområder.

Verdensmålene bliver brugt som pejlemærker og som en god kommunikationsramme. Derudover er verdensmålene meget velegnet som brobygger - både over til borgerne, men også til forskellige institutioner som skoler og daginstitutioner.

I BDO erfarer vi, at mange kommuner er nået til et punkt, hvor det kan være svært at komme videre. Hvor det ikke mindst kan være svært at måle på den faktiske effekt og de resultater, som verdensmålene har bidraget med.

Med det afsæt er ESG en meget velegnet ramme at arbejde videre med. Både fordi ESG konkretiserer en række konkrete temaer under de tre indikatorer, og fordi det bliver meget lettere at måle på kommunens udgangspunkt og derudfra sætte mål for de enkelte ESG-indikatorer/datapunkter.

Yderligere er ESG en vigtig ramme for jeres kommune, som I kan bruge i jeres arbejde som en løftestang og katalysator for de virksomheder, der driver deres forretning i lige netop jeres kommune. Måske er de endda leverandør til jeres kommune.

I BDO kan vi hjælpe jeres kommune med:

- At formulere jeres strategi og handlingsplan med afsæt i ESG-rammen. Enten i enkelte forvaltninger eller på tværs af flere områder i jeres kommune.
- At anbefale og bidrage til at udvælge de målsætninger indenfor E-, S- og G-indikatorerne, der rent faktisk skaber værdi hos jer.
- At sikre, at jeres ESG-strategi og -dokumentation understøtter kommunens overordnede strategi, så det bliver et vigtigt styringsredskab i fx indkøbspolitik og procedure.

Kontakt**Mette Toftegaard Rasmussen**

Senior Manager, BDO Advisory

E-mail: metra@bdo.dk

Mobil: 40 93 42 20

Pernille Nielherdt Kjerulff

Senior Partner, BDO Advisory

E-mail: pnk@bdo.dk

Mobil: 24 29 50 94

Udvikl og styrk kommunens ESG-strategi

Et af de vigtigste værktøjer til at opnå succes med jeres bæredygtighedsengagement er en god strategi med klare mål. Hos BDO står vi klar til at hjælpe jer med at udvikle den rette ESG-strategi for jer.

Vi rådgiver jer igennem hele processen – fra bevidsthed til implementering af jeres ESG- og bæredygtighedsstrategi.

I BDO kan vi hjælpe jer med:

- Formulering af ESG-strategi – enten for hele kommunen eller udvalgte faglige områder og/eller forvaltninger.
- Baseline og GAP analyse.
- ESG-roadmap.
- Væsentlighedsvurdering i forhold til kommunen og dens interessenter.
- Implementering og forankring.
- Plan, rollefordeling, strategi og handlingsplan.

Kontakt

Mette Toftegaard Rasmussen

Senior Manager, BDO Advisory

E-mail: metra@bdo.dk

Mobil: 40 93 42 20

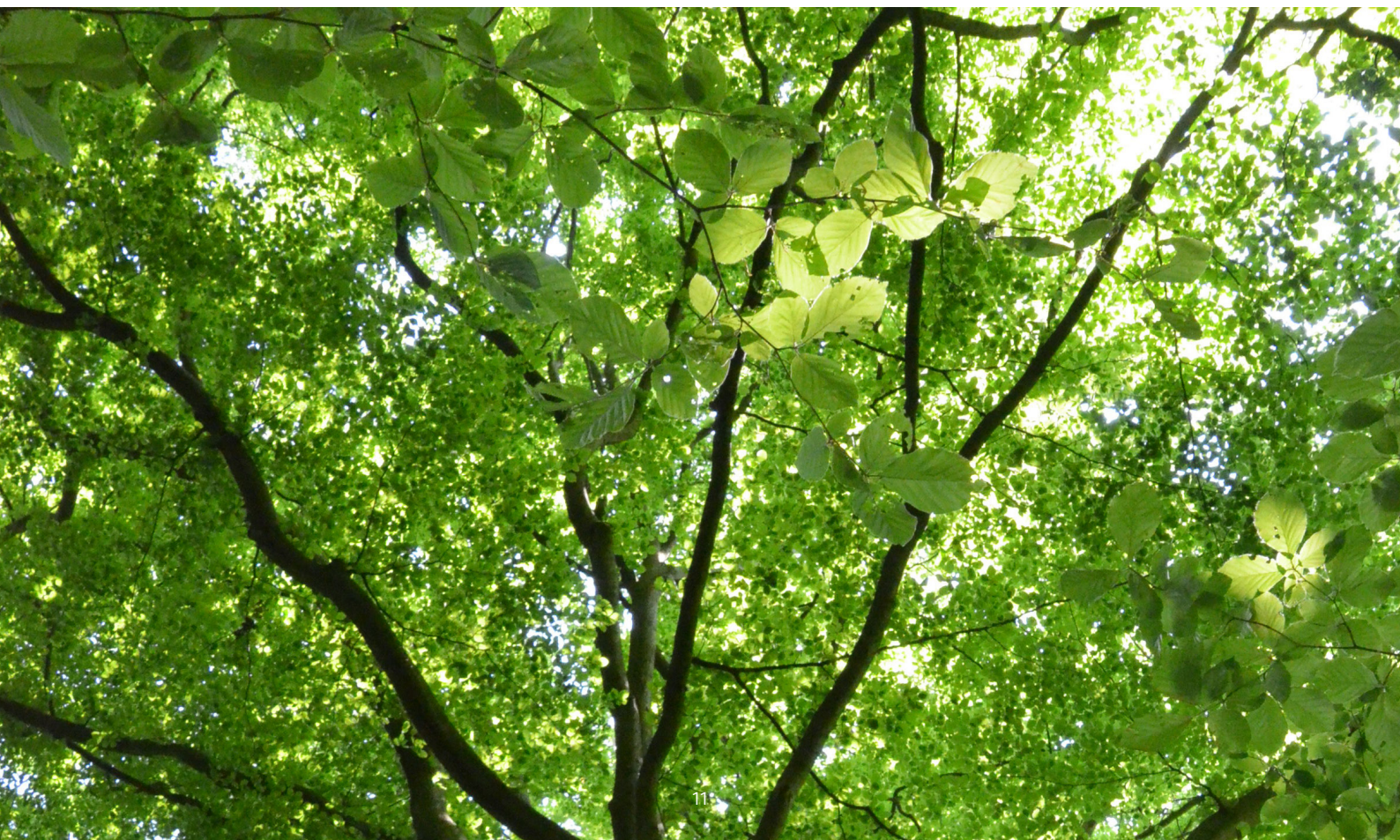

Pernille Nielherdt Kjerulff

Senior Partner, BDO Advisory

E-mail: pnk@bdo.dk

Mobil: 24 29 50 94

Private/public-samarbejder med fokus på ESG

Samfundsansvar: Flere i beskæftigelse

Den bæredygtige omstilling kræver, at de danske virksomheder og kommuner har tilstrækkelig og kompetente medarbejdere til rådighed. Der er derfor i den grad behov for at sikre gode tilbud, job og uddannelse til alle grupper på det danske arbejdsmarked. Samtidig er der brug for gode arbejdsforhold.

I BDO kan vi understøtte kommunernes indsats. Vi har fokus på at få inkluderet alle grupper på arbejdsmarkedet - herunder både danske og udenlandske medarbejdere – og bidrage til at sikre gode og fair arbejdsforhold for alle plus løbende opfølgning på dette.

Vi tilbyder hjælp til:

- Partnerskaber imellem kommune og Erhvervsliv med fokus på inddragelse af udsatte grupper samt tilførsel af arbejdskraft til udsatte erhverv.
- Design af kompetenceforløb og jobindsatser med ESG som omdrejningspunkt.
- Design af efteruddannelse, jobskabelse og rekruttering.
- Arbejdsmiljøindsatser.
- Implementering af whistleblowerordning samt af sociale klausuler og opfølgende indsatser.

Code rammevilkår for virksomhederne i jeres kommune

At arbejde med ESG er blevet et vigtigt parameter for både store og små virksomheder, når det kommer til at fastholde og styrke deres markedsposition. Det er derfor vigtigt, at I som kommune forholder jer til, hvordan I kan tilbyde en aktiv erhvervspolitik med fokus på ESG målrettet de virksomheder, som har deres aktiviteter i jeres kommune.

I bør samtidig sætte fokus på, hvordan I som kommune - og eventuelt som samarbejdspartner og/eller kunde hos den pågældende virksomhed - kan designe jeres indkøbspolitik, så I understøtter og styrker virksomhederne bedst muligt. Samtidig med at I understøtter kommunens egen bæredygtighedsstrategi.

I BDO tilbyder vi hjælp til:

- Design af private/offentlige partnerskaber med fokus på ESG-udvikling hos begge parter.
- Afklaring af ESG-modenhed hos de lokale virksomheder, og deres behov i relation til styrket markedsposition.
- Samarbejde med de lokale Erhvervshuse.
- ESG-kompetenceløft i virksomheder og i kommune.
- ESG-innovationsforløb.

Kontakt

Mette Toftegaard Rasmussen
Senior Manager, BDO Advisory
E-mail: metra@bdo.dk
Mobil: 40 93 42 20

Pernille Nielherdt Kjerulff
Senior Partner, BDO Advisory
E-mail: pnk@bdo.dk
Mobil: 24 29 50 94

Kommuner og solceller - etablering og rådgivning

Kommunernes muligheder for at etablere solceller på kommunale bygninger samt andre VE-anlæg er stærkt reguleret i lovgivningen.

Udgangspunktet er, at kommuner kun kan etablere solcelleanlæg mv. i regi af selskaber. Dog kan der, i medfør af den såkaldte undtagelsesbekendtgørelse, i begrænset omfang og med dispensation, opsættes solcelleanlæg i følgende situationer:

- I forbindelse med nybyggeri, og hvis anlægget er en del af den energirammeberegning, der ligger til grund for byggetilladelsen.
- Hvis anlægget opsættes i forbindelse med gennemgribende renoveringer, der kan sidestilles med nybyggeri, og er en del af den energirammeberegning, der ligger til grund for byggetilladelsen for renoveringen.

Kravet om selskabsmæssig adskillelse mellem kommune og anlæg har en række konsekvenser. Disse er primært knyttet til den økonomiske side og har betydning for, i hvilket omfang opsætningen af solceller kan ses som både en investering i klima og grøn omstilling, samtidigt med at der er tale om en økonomisk investering.

Vi har i BDO's branchegruppe for Energi & Forsyning stor erfaring med reguleringen af kommunernes mulighed for elproduktion, herunder opsætning af solceller i såvel kommunal regi som i selskabsform. Herunder kan vi hjælpe med at:

- Tydeliggøre de juridiske rammer og muligheder.
- Synliggøre de økonomiske konsekvenser – herunder:
  - Skat
  - Afgifter
  - Modregningsreglerne i relation til bloktilskud
  - Muligheder for finansiering
  - Kommunale garantistillelse for VE-anlæg.

Vi har også mulighed for at hjælpe med etableringen af et egentligt VE-selskab, som placeres enten direkte under kommunen eller i regi af en eksisterende forsyningskoncern. Derudover kan der også være mulighed for, at kommuner, sammen med borgere og kommunens små SMV'er, etablerer et borgerenergifællesskab - herunder kan der eksempelvis tænkes i sektorkobling med lokale fjernvarmeforsyninger.

Kontakt

Peter Damsted Rasmussen

Partner, statsautoriseret revisor

E-mail: pda@bdo.dk

Mobil: 41 89 04 48

Affaldsområdet

Store forandringer i kølvandet på de politiske aftaler

Affaldsområdet står overfor store forandringer i kølvandet på de politiske aftaler: "Klimaplan for en grøn affalds- sektor og cirkulær økonomi" af 16. juni 2020 og "Klimaaf tale om en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" af 30. august 2022. En del af aftalerne er udmøntet i ændret lovgivning, men der udestår stadig en række punkter. Nogle af de udestående punkter er kravene om selskabsgørelse af affaldsområdet og ændringer i forhold til gebyrberegning og -fastsættelse.

Indholdet i de politiske aftaler

Det følger af de politiske aftaler, at der skal føres et styrket tilsyn med affaldsgebyrer, herunder at Forsyningstilsynet blandt andet vil skulle fastsætte regler for opkrævning af gebyrer for den kommunale affaldshåndtering, som sikrer transparens og omkostningsægte priser for borgerne.

Der skal desuden indføres et prisloft over de kommunale affaldsgebyrer for husholdninger, som skal fastsættes og reguleres af Forsyningstilsynet. Endeligt pågår der en implementering af det udvidede producentansvar, som ligeledes vil få stor betydning for gebyrfastsættelsen og kravene til kommunerne.

Forberedelse og gennemførelse af selskabsgørelse

Vi oplever i øjeblikket, at mange kommuner, trods det forhold at de politiske aftaler endnu ikke er udmøntet i lov, ønsker at forberede og gennemføre selskabsgørelserne. En selskabsgørelse indebærer i praksis, at kommunen skal forholde sig til og samtænke en lang række forskellige områder. Derudover vil der ofte, ved overgangen fra kommunal forsyning til selskabsgjort forsyning, være en række praktiske ting, som med fordel kan forberedes. Det giver derfor god mening at forberede processen. Et par eksempler på områder kan være:

- Opgørelse af indgangsværdier ved overgang til årsregnskabsloven og skattepligt.
- Forberedelse af overgang til nyt bogføringssystem efter årsregnskabsloven.
- Opgørelse af over-/underdækninger samt mellemregningsforhold i øvrigt.

Med udsigt til indførelse af prislofter og dertilhørende reguleringsmekanismer samt øgede krav til transparens og omkostningsæghed er der også god grund til at have fokus på principperne for gebyrfastsættelse og opgørelsen af eksisterende over-/underdækninger i relation til affaldsområdet og de særskilte ordninger. I samme kontekst har afklaringen af momssagen stor betydning - også set i sammenhæng til det nyligt udsendte styresignal fra Skat-testyrelsen.

Vi har mangeårig erfaring med selskabsgørelse af affaldsforsyninger - herunder samspillet til kommunernes rolle som myndighed og samspillet til kommunernes eventuelt andre forsyningsselskaber. Vi har stort kendskab til gebyrfastsættelsesmekanismerne efter miljøbeskyttelsesloven med tilhørende bekendtgørelser, samspillet mellem det kommunale budget og regnskabssystem samt årsregnskabsloven ved en udskillelse. Endeligt har vi stor indsigt i momssagen og de påvirkninger, som afklaringen heraf forventes af få.

Kontakt

Peter Damsted Rasmussen

Partner, statsautoriseret revisor

E-mail: pda@bdo.dk

Mobil: 41 89 04 48

*Affaldsområdet (fortsat)***Administrativ optimering**

Selskabsgørelsen af affaldsområdet vil påvirke affaldsselskabernes administrative organisering og i visse tilfælde den administrative opgaveportefølje. Nogle selskaber vil udskilles til selvstændige enheder, mens andre vil blive inkorporeret i eksisterende forsyningskoncerner. Uanset vil der være behov for en justering i det administrative setup, herunder ændrede/nye opgavetyper, styringsbehov, processer, systemer og kompetencer.

Selskabsgørelsen er således en oplagt mulighed for at få strømlinet og optimeret det styringsmæssige og administrative setup i enten de udskilte selvstændige affaldsselskaber eller i forbindelse med integrationen af affaldsselskaberne ind i eksisterende forsyningskoncerner.

BDO har god erfaring med at kortlægge og vurdere den administrative styring og organisering i forskellige typer forsyningsselskaber med fokus på at styrke og optimere den administrative ledelse og drift. Fokus er således at skabe fælles mål og retning for administrationen samt frigøre ressourcer fra ren administrativ drift til administrative udviklingsområder med strategisk fokus som ESG/bæredygtighed, it-sikkerhed (fx NIS2), jura, udbud mv.

Samtidig skaber en styrket administration øget mulighed for at fastholde og tiltrække efterspurgte kompetencer, ligesom der etableres en øget forretningsmæssig robusthed i forhold til at håndtere udviklinger og tendenser i markedet og omverdenen.

Kontakt

Frank Haldager
Director, BDO Advisory
E-mail: frh@bdo.dk
Mobil: 23 20 19 79

Peter Damsted Rasmussen
Partner, statsautoriseret revisor
E-mail: pda@bdo.dk
Mobil: 41 89 04 48

*Affaldsområdet (fortsat)***Momsmæssige forhold i forlængelse af SKAT's styresignal**

Skattestyrelsen har offentliggjort styresignal SKM2023.515.SKTST den 3. november 2023.

Med styresignalet fastlægges den momsfrie praksis for kommuners levering af renovationsydelser til private grundejere samt visse renovationsydelser leveret til erhverv.

Styresignalet giver desuden kommunerne mulighed for at anmode om genoptagelse af momstilsvaret tilbage til 1. januar 2012, hvis den hidtidige danske praksis ud fra en samlet vurdering har været til ugunst for kommunen. For de kommuner, der ønsker at indsende et krav, skal deres krav tage højde for de direkte følgeændringer, der følger af en anmodning om tilbagebetaling af den historiske salgsmoms. Det indebærer, at tilbagebetalingen reduceres med de opnåede fradrag på købsmoms, moms af reguleringsforpligtelser og godtgørelse af energi og miljøafgifter for samme periode.

Vi oplever, at opgørelsen af et korrekt moms krav i mange tilfælde er forbundet med en omfattende mængde arbejde. Ligesom det forventes, at Skattestyrelsen vil stille krav om sikker og entydig dokumentation for opgørelsen af kravet.

I BDO har vi opbygget stor viden og erfaring med at opgøre moms krav på affaldsområdet samt oparbejdet et stort kendskab til best-practice for moms på affaldsområdet.

Kontakt**Sara Duch**

Partner, Moms

E-mail: duc@bdo.dk

Mobil: 41 96 15 92

**Kontakt os for en uforpligtende snak om, hvordan vi kan hjælpe jer
med at fremme bæredygtigheden i jeres kommune.**

Copyright © BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Januar 2024

*BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, en danskejet rådgivnings- og
revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset
hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer.*

BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne.

*BDO i Danmark beskæftiger mere end 1.700 medarbejdere, mens det
verdensomspændende BDO netværk har ca. 115.000 medarbejdere i mere end 166 lande.*

